

namesto surovin izvažati fabrikate in kriti galanterije po možnosti doma.

Zahtevamo, da se ukine samo v Sloveniji veljavna prepoved točenja žganih pijač, ker je vzrok namreč svoječasa stavka železničarjev že davno končana.

Dalje bi bilo primerno, da se cenilne komisije za odmerjenje davkov, kakor so obstojale v mirodobnem času, zopet vzpostavijo in omeji sedanji način anonimnega poizvedovanja v premoženjskih razmerah.

Male kroge interesira predvsem v finančnem zakonu predvidena likvidacija 20% prisilnega posojila ob priliki zamenjave denarja, da se čimprej izvrši; dalje je zamenjava drobiža že celo nujna in konečno bi bilo pospešiti prenos poštnočekovne in hranilne imovine iz Avstrije k nam.

Za notranji trgovski promet bi bilo velike važnosti, da se uresniči projekt dr. Maričića iz Zagreba, da se za celo državo ustanovi enoten čekovni urad. Tudi bi se lahko že pričelo v čekovnem prometu z obrestovanjem vlog, ker je za imovino predpisano visoko-obrestno državno posojilo.

Glavna naloga najbližje bodočnosti je, dovršitev nacionalizacije tujih podjetij, prenos njih sedeža v Jugoslavijo in odprava sekvestrov. Nekoliko v zvezi s tem vraščanjem je prenos imovine naših državljanov iz Avstrije in druge likvidacijske agende v bivšo monarhijo. V tem oziru je Avstrija proti nam nastopala še vedno skrajno provokantno in zato pričakujemo od gospoda ministra, da bi pri novih trgovskih pogajanjih varoval naše interese in ne odnehal od zahteve junktima, s katerim smo bili to pot propadli.

Z namenjavo perperov je postalo vprašanje definitivne rešitve našega valutnega vprašanja zopet aktualno. Gospodarske korporacije stoje tozadevno na starih, svoječasnih sklepih, da je relacija največja gospodarska nesreča in provzročila neopravičene konjunktore in eksploatacijo prečanstva. Pri tem opozarjamo samo na vedno rastočo inflacijo dinarjev, katere Narodna banka brez pravega povoda izdaja.

Gospodarstvo.

Sedaj primerno delo v sadovnjakih.

Lansko leto so dali sadonosniki marsikateremu kmetovalcu prav lep dobiček. Napreden posestnik pa ne najde svojih dreves samo tedaj, kadar je treba sadje obrati, ampak on opravlja v sadonosniku vsa potrebna dela, ker ve, da je sadno drevo tudi kulturna rastlina, kateri ne zadostuje, da se jo samo vsadi, ampak jo treba tudi negovati, da lahko da to, kar največ more. Od jeseni do pomladi je vedno toliko časa, da se lahko osnaži sadno drevje. Mah, lišaj, lim, škodljiva mrčesna zalega itd.: vse to je treba odstraniti in uničiti, da se ne razmnožuje in hrani na sadjarjev račun. Poleg snaženja nam je pa sedaj tudi misliti na trebljenje sadnih dreves.

Drevo, ki je prepuščeno po sajenju samemu sebi, takorekoč zdivia. Treba ga je torej v prvi dobi obrezovati, da dobi pravilno obliko, ki je potrebna, da se obrani poškodbam po vetru in snegu; v poznejših letih pa je krone večkrat prerediti, t. j. iztrebiti, da lahko zrak, svetloba in toplota, ti prepotrebni činitelji vsake rasti uspešno vplivajo in razvoj dreves in sadja.

Tudi trebljenje se lahko vrši v času, ko narava miruje, torej od jeseni do zgodnje pomladi, nikakor pa ne v času, ko pride drevje v mezgo, ker tedaj rane počasi celijo. Pozneje, po leti pa se lahko drevje zopet trebi posebno v letih, ko nima sadu; v tem času rane še hitreje celijo in se tudi bolj vidi, kje so veje pregoste. Vendar imajo kmetovalci v zimskem času največ prilike z dobrim prevdarkom red čiti in snažiti svoja sadna drevesa.

Katero vejo je torej odstraniti pri trebljenju? Pred vsem je izrezati suhe, nalomljene in bolehave veje. K tlom viseče veje

je prikrajšati pri tistih postranskih vejah, ki rastejo kviško, da dobi drevo po koncu rastočo obliko, ker le tedaj lahko solnce obseva zemljo in krono, kar je za dober razvoj drevja in sadja neobhodno potrebno. Veje, ki visijo do tal, ovirajo tudi promet.

Nadalje je vse veje, ki rastejo proti deblu in v krono, odstraniti, ker delajo preveliko goščavo.

Pri gostih vejah, torej takih, ki stojé preblizu vstric drugih in pri vejah, ki se križajo in drgajo ob druge, je iztrebiti slabejše in manj ugodno stoječe veje. Kjer se drga veja ob vejo, nastane rana, kamor se naseli rada krvava uš ali skoraj gotovo rak.

Pri drevesih, ki imajo enostransko razvito krono, je močnejše rastoči del primerno prerediti in prikrajšati, da se oblika zjednači in da je drevo proti vetru bolj odporno.

Koreninske izrastke in šibam podobne veje-vodenice, ki poganjajo iz debla in iz debelejših vej, je odstraniti. Vodenice pustimo le tam, kjer je treba izpolniti velik prazen prostor. V tem slučaju je pa vejo-vodenico malo prikrajšati, da se razraste in nastavi sčasoma listno in cvetno popje.

Nikakor pa se ne sme odrezavati oni kratki po vejah razvrščeni, z listnim in cvetnim popjem obloženi les. Veje, ki jih pri trebljenju menimo odstraniti, je odžagati ali odrezati tam, kjer pričenjajo in sicer tako, da se doseže kolikor mogoče mala rana. Da se ne prisadi trohnoha na rane, jih je ogladiti z ostrim nožem in namaziti pri mladem drevju z drevesnim voskom, pri starem pa s katranom. Kdor nima pri roki ne voska, ne katrana, naj rabi gosti drevesni belež iz apnenogalične raztopine, kravjeka in ilovice. Poleg primerne gnojenja je neobhodno potrebno, da snažimo in trebimo sadno drevje, če hočemo, da nam to da velik, lep, snažen in okusen sad, katerega je lahko vsak čas vnovčiti.

* * *

Sejanje tobaka v Sloveniji. Ljubljanska tobačna tovarna objavlja: Pripravlja se ustanovitev urada za tobakovo kulturo v Ptuj. Ako se izkaže veliko zanimanje na Dolenjskem, oz. v Belokrajini, vzpostavi se v Novem mestu tak urad. Tovarniško vodstvo upa, da se bo že početkom meseca februarja 1921. moglo pričeti s pripravljenjem sadilcev. V katerih okrajih, oz. v katerih občinah in selih se bo dopustilo sajenje tobaka, bo odvisno od števila prijavljenih sadilcev. Za začetek je dovoljeno saditi najmanj pet arov, to je 500 m², oz. 2000 sadik. Za Slovenijo je namenjena saditev velikolistnih ogrskih vrst. Te vrste dajo veliko žetev. Finejše vrste se bodo za sedaj gojile le za poskušnjo, da vidimo, ako bi pri nas uspevale. Pridelek tobaka velikolistnih vrst znaša na en hektar 1800 do 2000 kg. V dobrih letinah pa je pridelek preko 2000 kg na hektar. Odkupne cene za 1 kg oddanega tobaka znašajo po 24 K. Seveda se odkupna cena ravna po kakovosti blaga. Monopolna uprava je določila za Slovenijo v letu 1921. sledeče odkupne cene za 1 kg sirovega tobaka, in to: za izredno lep pridelek 56 K, za I. klaso 40 K, za II. klaso 24 K, za III. klaso 16 K, za IV. klaso 12 K, za odpadke vezane 8 K, in za nevezane odpadke 4 K. Tobak sme saditi le tisti, ki dobi dovoljenje in se s tem zaveže, da ves pridelek izroči državnemu monopolu, ki mu ga po določenih cenah odkupi. Glede rentabilitete bi bilo omeniti, da sedaj ni mogoče napraviti natančnega proračuna, ker so stroški za obdelovanje še neznan. Pri srednji letini pa bo znašal brutto dohodek enega hektarja zemlje okroglo 44.000 K, torej vsaj petkrat več kakor pri pšenici. Želeti bi bilo, da bi se naši kmetje tobakoreje poprijeli!

Tobačni nasadi v Sloveniji. Vodstvo tobačne tovarne v Ljubljani poroča, da vest, glasom katere je treba prijave za tobačne nasade za prihodnjo pomlad pošiljati upravi državnih monopolov do dne 31. januarja 1921, ni točna, v kolikor se tiče Slovenije. Ker se urad za tobakovo kulturo v Sloveniji še le

sedaj ustanavlja, se bodo prijave za gojenje tobaka sprejemale v mesecu februarju in še začetkom marca. Teh prijav pa ne bo treba pošiljati na Monopolno Upravo v Beograd, temveč potom županstev in finančne straže na odkupne urade v Sloveniji. Vse to se bo v podrobnostih še le objavilo.

Nov kredit državi v znesku dva in pol milijarde dinarjev je otvorila Narodna banka.

3000 vagonov pšenice se je doslej izvozilo iz države od kontingenta 15.000 vagonov, ki je bil določen za izvoz.

220 milijard dolarjev znaša, vštetiški mobilni kapital, ameriškano narodno premoženje.

Naročnikom ameriškanskih trt iz drž. trtnih nasadov na Štajerskem! Državno vinarsko nadzorstvo v Mariboru nas naproša objaviti, da presejajo dospela naročila na ključce nad desetkrat razpoložljivo množino, vsled česar smejo posamezni naročniki računati k večjemu na dodelitev 500 komadov tega blaga. Ker pa s to naravnost malenkostno množino marsikom, ki si je namenil narediti večjo trtnico, ne bo ustrezno, so vsi naročniki, ki reflektujejo na ključce pod temi razmerami, naprošeni, da to navedenemu nadzorništvu z dopisnico takoj naznanijo! Naročnikov, katerih naročila niso bila opremljena s potrdilom občine, da rabijo ključce za vzgojo cepljenk za lastni vinograd, oziroma znanih trtničarjev, ki vzgajajo trte za nadaljno prodajo, se sploh pri razdelitvi trt ne bo moglo upoštevati.

Dopisi.

Mestni kino Ptuj. V soboto, dne 15. januarja ob 8. uri in v nedeljo, dne 16. januarja ob 5. in 8. uri „Comtesa Duddy“ v 4. dejanjih od Janeza Krätz in Jurija Jacobi. V glavni vlogi Pola Negri. Vstop za mladino dovoljen. K obilnemu obisku vabi ravnatelj Mihael Murko.

Ruski koncert v Ptuj. Skupina ruskih begunc-v je zapela 5. januarja v Ptuj pod vodstvom polkovnika Pogranničnega nekaj veliko- in maloruskih pesmi. Umetniško zapete melanholične pesmi Velikorusov, pri katerih je težišče v besedah, napev pa le bolj nekaj spremljajočega, so učinkovale istotako, kakor preproste pa življenja polne, nekoliko prešerne pesmi Malorusov, pri katerih je glavno napev. Maloruske pesmi, po svojem bistvu sorodnejše z južno slovanskimi, so obilnim poslušalcem bolj ugajale in izzvale več nego navadno priznanje. Glavni namen tega večera se je dosegel: Ptujčani so občutili duh čiste ruske pesmi, blagajnik pa je pevcem izročil vstopnino, kakršna se v Ptuj še ni nabrala. Upamo, da dosežejo ti ruski begunci tudi drugod enak uspeh.

Ruski koncert. V kratkem se vrši koncert gojencev donskega kadetskega zbora iz Strnišča. Pele se bodo karakteristične pesmi donskih kozakov. Nato kozaški narodni ples. Dan koncerta bo javljen po lepakih.

Napeljava elektrike na progi Maribor, Ptuj in Varaždin. Kakor smo že poročali, se je sklenila v seji pripravljalnega odbora za dobavo elektrike dne 11. in 12. decembra p. l. v Varaždinu, ustanovitev delniške družbe v svrhu proizvodbe celokupnih električnih naprav v dravski dolini pod Mariborom do Varaždina. K tej delniški družbi morajo pristopiti s primerno delniško glavnico okraji: Slovenska Bistrica, Ptuj, Ormož, Varaždin in Čakovac. Ptujski okrajni zastop je v svoji seji dne 13. januarja t. m. jednoglasno sklenil, da pristopi k temu garancijskemu sindikatu in, da jamči za pokritje delniške glavnice v znesku po 1.750.000 K. Ptujski okrajni zastop je s tem pokazal, da ima polno razumevanje za velevažno gospodarsko akcijo. Sedaj je podana podlaga za uresničenje velikih načrtov. Prepričani smo, da tudi vsi ostali okraji in prizadete mestne občine ne bodo dalje odlašale s svojim pristopom.

Kaj si zasluži hišni oskrbnik? Dolgo časa že prenašamo zanemarjenosti hišnega oskrbnika Majcena, kateremu se je po obratu l.